

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Impedimentis Matrimonii, Usu Et Divortio

Bosco, Jean a

Lovanii, 1685

Concl. IV. Infidelis post Baptismum invalidè contrahit cum sorore uxoris,
aut concubinæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73448](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73448)

ad consanguineos & affines non esse incestum : cum tamen textus d. cap. *Non debet*. nihil dicat de incestu ; sed tantum non prohiberi deinceps Matrimonium ultra quartum gradum ibi : *Prohibitio quoque copule conjugalis quartum consanguinitatis & affinitatis gradum de cetero non excedat*. Ergo ut accessus ad affines ex copula fornicaria non sit incestus ultra secundum gradum, satis est, ut ultra eum sit jam sublata ea affinitas ad effectum impediendi Matrimonium. Ita Sanchez sup.

106. Sed contra : affinis non solum prohibetur Matrimonium, sed quæcumque copula, cap. 7. 35. q. 2. & 3. *Nulum in utroque sexu permittimus ex propinquitate sui sanguinis, vel uxoris, usque ad septimum generis gradum, uxorem ducere, vel incesti maculam copulari*. Et cap. 8. ead. incestuosus dicitur : *Qui ex propria consanguinitate aliquam, aut quam consanguineus habuit, concubitu polluerit, aut duxerit uxorem*. Ergo affinis æque principaliter prohibetur copula fornicaria ac Matrimonium. Ergo ex ablatione prohibitionis Matrimonij, non sequitur ablatio prohibitionis copule fornicariæ.

Propter quam Pet. Ledes. censet oppositum probabile. Et ideo, teste Sanchio sup. n. 7. hanc partem censet probabilem Petrus de Ledesma de Matr. q. 55. a. 3. dub. 5. & ipsemet in sum. Sacram. ubi de Sacramento Pœnit. c. 19. fol. 630. vers. *Hæc de advertit*, tantum appellat valde probabilem contrariam sententiam, quasi hanc quæque probabilem reputet. Et Azebedo lib. 2. recapit. tit. 20. lib. 7. n. 42. in fine, quæstione hac utrimque disputatâ, anceps manet, ac cogitandum relinquit.

107. Et ego anceps maneo, ac cogitandum relinquo, quid responderi possit ad ultimam instantiam. Et cum intellexero responsionem, dubium deponam. Interim si verum est, quod affirmat communissima sententia, Ecclesiâ non contradicente, sed potius approbante, aut certe dissimulante, accessum ultra quartum gradum ad consanguineos & affines ex copula conjugali, non amplius esse incestum ; dico sine hæsitacione, accessum ultra secundum gradum ad affines ex copula fornicaria, amplius non esse incestum ; quia nullam reperio disparitatem. Et totum pendet à mente Ecclesiæ, quæ, ut homines magis avertentur à fornicacione cum affinis, potuit unam prohibitionem relinquere, sive unum prohibere, & non aliud.

Ecclesia videtur favere priori sententia. Cum autem sciat communiter doceri, ablatâ prohibitione Matrimonij, etiam ablatam esse prohibitionem fornicacionis, & non contradicat, cum facile posset contradicere, signum magnum est, eam consentire in sublacionem utriusque prohibitionis, sive non prohibuisse fornicacionem, nisi dependenter seu accessorie ad prohibitionem Matrimonij. Et ratio aliqua potest esse, quia eadem irreverentia invenitur in copula conjugali, & fornicariâ ; si ergo illam in casu proposito amplius noluit esse prohibitam, neque hanc videtur voluisse prohibere.

108. Et consequenter videtur dicendum : si duo consanguinei, vel affines post obtentam dispensationem ad ineundum Matrimonium, ita ut de

facto dispensati sint per ordinarij, cui Pontifex (uti fieri solet) commisit, ut, si preces veritate nitantur, dispense, si, inquam fornicentur, eum accessum non esse incestuosum. Tum (inquit Sanchez sup. n. 9.) propter doctrinam, quam tradunt Cajetanus sum. verb. *Incestus*, initio, & ibi Armilla initio, Vega secundo to. sum. c. 5. cal. 1. initio, ubi dicunt, incestum esse, quando inter consanguineos & affines fit commixtio absque dispensatione Matrimoniali. Quæ cum hic adsit, manifestè non erit incestus. Tum etiam, quia n. præced. probavi, jure communi tantum tolli alios consanguinitatis & affinitatis gradus, ad effectum non impediendi Matrimonium, & non posse esse incestum, ablatâ Matrimonij prohibitione. Quæ æquè tollitur quoad hos per specialem dispensationem, sicut quoad omnes per legem generalem. Ita Sanchez.

Puto ego, quod Cajetanus fortè nunquam cogitaverit de hoc casu ; sed dixit incestum esse, quando fit commixtio absque dispensatione matrimoniali, id est, extrâ legitimum conjugium, quod præsupponit talem dispensationem. Et similiter intelligi possent Armilla & Vega, scilicet nihil aliud velle, quàm commixtionem inter affines non esse peccatum mortale, quando fit inter affines legitime conjunctos ex dispensatione Papæ. Quidquid sit de mente horum Auctorum, si verum est, ablatâ prohibitione Matrimonij, non posse esse incestum, perinde videtur, sive generaliter per legem, sive specialiter per dispensationem auferatur.

Cæterum bene notandum, quod ait Cajet. sup. sicut ad incestus crimen spectat, etiam sine opere consensus in consanguineam seu affinem ; ita ad incestus speciem spectant impudicitia, & carnales commixtiones impuberum personarum, si consanguinitate aut affinitate sunt junctæ ; quoniam & sunt hujusmodi actus ut via ad consummatum incestum, & multò propinquius quàm cogitationes ad incestum ordinantur, quantum in se est, consummandum, licet ex impotentia ætatis non consummetur. Hæc ille.

Quæro autem ego, utrum ex dictis hæctenus de hoc impedimento rectè inferatur ; infidelem post Baptismum invalidè contrahere cum sorore uxoris, aut concubinæ ? Resolutio hujus quæstionis erit

CONCLUSIO IV.

Infidelis post Baptismum invalidè contrahit cum sorore uxoris, aut concubinæ.

Hæc Conclusio rectè inferitur ex dictis Conclus. 1. ubi cum Regio probabiliter sustinui, non solum affinitatem ortam ex copula conjugali, sed etiam provenientem ex copula fornicaria, esse vinculum naturale, contra Sanchium qui negat affinitatem ex copula fornicaria esse vinculum naturale, secus ex copula conjugali. Undè hic Auctor, quàmvis admittat

finis post obtentam dispensationem ad Matr. fornicentur. Negat Sanchez.

An etiam Cajet. Armilla & Vega.

109. *An immunitas inter personas affines impubes sint incestus, ex Cajet.*

110. *Ex copula fornicaria ortum vinculum naturale.*

primam partem Concluf. ſcilicet infidelem poſt Baptiſmum invalidè contrahere cum ſore uxoris, pro viribus tamen defendit, valere Matrimonium cum ſore concubinæ.

Conſanguinitas in omnibus gradibus eſt quia naturalis.

Invenitur inter infideles.

III.
An etiam affinitas.

Negat Henriquez.

III.
Affirmat Sanchez, & probat.

Ariſt.

Confirmatio.

III.
Alia probatio.

Ut autem incipiamus ab eo, quod minorem habet difficultatem, id eſt, à prima parte Concluf. præmitto, conſanguinitatem non ſolum in primo gradu, ſed etiam in ulterioribus tam lineæ rectæ, quam tranſverſalis, eſſe quid naturale, quia natura ipſa, ſecluſa omni lege Eccleſiæ, dicitur, ex communicatione ejuſdem ſanguinis, ſeu propagatione carnis, oriri quamdam conjunctionem, & amicitiam naturalem, quam inveniri etiam apud infideles nemo dubitat. Quare nequeunt hi valido Matrimonio conjungi poſt Baptiſmum, cum conſanguineis intrâ quartum gradum. Quia poſt Baptiſmum manent conſanguinei, & per Baptiſmum ſubjiciuntur legi Eccleſiæ, irritanti Matrimonium intrâ quartum conſanguinitatis gradum. Hoc certum eſt.

Dubatur autem de affinitate, etiam eâ, quæ oritur ex copula conjugali; dubitatur, inquam, an inveniat inter infideles, ita ut ſi quis cum uxore conſummaſſet Matrimonium tempore infidelitatis, non poſſet poſt Baptiſmum ejus ſorem ducere.

Negat Henriquez. lib. 12. de Matr. c. 3. n. 4. Redditque eam rationem; quia affinitas ex copula conjugali, quamvis habeat fundamentum in re; at non irritat Matrimonium cum ſore, & alijs conſanguineis conjugis, jure naturæ, ſed ſolo Eccleſiaſtico; infidelis autem non erat ſubditus legi Eccleſiaſticæ, quando libero contractu factus fuit affinis.

At procul dubio (inquit Sanchez ſup. diſp. 65, n. 4.) dicendum eſt, affinitatem ex copula conjugali ortam, non eſſe inventum Eccleſiæ, ſed quid naturale, inſtar conſanguinitatis. Ducor; quia ob id conſanguinitas eſt quid naturale, quia naturalis cujuſdam amicitia, & conjunctionis fundamentum eſt. Quod idem invenitur in affinitate ortâ ex copula conjugali: teſte enim Ariſtotele 8. Ethic. c. 12. Duplex eſt naturalis amicitia causa; altera, quæ per carnis propagationem deſcendit: altera verò, quæ per carnis unitatem & conjunctionem ad eandem generationem, qualis in copula conjugali reperitur.

Confirmatur: quia conjuges eſſe unam carnem, eſt de jure naturæ: & ita Adamus, ſolo naturæ inſtinctu ductus, dixit Gen. 2. *Et erunt duo in carne una*, & ſi reverà eſſent una caro, neceſſariò conſanguinei unius eſſent conſanguinei alterius; cum tamen ſint quodam modo una caro, quodam modo etiam jure naturæ conſanguinei unius, pertinent ad alterum, nimirum per affinitatem.

Deinde, quia experientia ipſa docet, apud quantumvis barbaras nationes conciliari naturalem quamdam amicitiam ex Matrimonio inter conſanguineos conjugum, ac ipſos conjuges: ob idque ſunt nomina impoſita, ad ſignificandam hanc affinitatis conjunctionem, ut ſocer, ſocrus, privignus, nurus, gener, noverca. Eſt

ergò vinculum affinitatis quid naturale. Hactenus Sanchez.

Nunquid convincit intentum? Ariſtoteles loco citato non meminit, ſaltem expreſſè, affinitatis, ſed conſanguinitatis & amicitia naturalis inter virum & uxorem; an autem ex ea rectè inferatur amicitia naturalis inter virum & conſanguineos uxoris, & inter uxorem & conſanguineos viri, quis æquus arbiter erit? Eſt quidem amicitia inter virum & uxorem fundamentum, ut ſuprà dicebat Henriquez, id eſt, ſufficiens fundamentum, quare Eccleſia, & jus civile conſtituerint impedimentum affinitatis; ſed an, ſecluſa hæc conſtitutione, foret inter eos affinitas, iſtud eſt, de quo hic quæritur, & quod videtur negaſſe Henriquez.

Atque proculdubio; ut etiam fatetur Sanchez, non eſt affinitas amicitia ſimpliciter naturalis, ſed quodammodo; quia vir & uxor non ſunt ſimpliciter una caro, ſed quodammodo, id eſt, ſunt principium ejuſdem carnis; quod non pendet ab institutione Eccleſiæ, ſed à Deo inſtitutum eſt, & ab Adamo pronuntiatum, Gen. 2. *Et erunt duo in carne una*, ac verificatur etiam in infidelibus; ut proinde etiam inter infideles conjuges vinculum naturalis amicitia ex commixtione carnali, imò & ex ſolo contractu Matrimonij proveniat; ſed hoc vinculum non eſt affinitas; nam vir & uxor non ſunt ſibi affines; ſed, ut ſuprà dictum eſt, ſunt ſtipites, ſeu origo affinitatis, quæ conſiſtit inter virum & conſanguineos uxoris, & vice verſâ, inter uxorem & conſanguineos viri.

Quæritur autem hic; an contractus Matrimonij, aut potiùs copula conjugalis, ſit naturale principium affinitatis, ita ut ſi Eccleſia, aut jus civile, nihil determinafſet circa hoc, equidem conſanguinei uxoris, verè forent affines viri, & conſanguinei viri, affines uxoris.

Equidem communis ſententia id affirmat, à qua non licet recedere propter Henriquez ſup. qui videtur confundere affinitatem cum impedimento affinitatis, quæ tamen oppidò diſtincta ſunt, ſicut diſtincta ſunt conſanguinitas & impedimentum conſanguinitatis. Undè ſimul ſtat, affinitatem eſſe vinculum naturale, adeoque oriri inter infideles, tamen non dirimat eorum Matrimonium, antè Baptiſmum contractum; quia quod affinitas dirimat, ſaltem in ſecundo, & ulterioribus gradibus, provenit ex ſolo jure Eccleſiæ, ut ex dictis conſtat, cui infideles non ſubjiciuntur pro tempore infidelitatis.

Quare argumentum Henriquez nihil aliud probat, quam eos tempore infidelitatis poſſe validè contrahere, quod libenter omnes admittunt. Sed de quo hic diſputatur, eſt; an poſt ſuſceptum Baptiſmum poſſint validè contrahere, quandoquidem poſt Baptiſmum ſubjiciantur legibus Eccleſiæ, & antè Baptiſmum contraxerint veram affinitatem, quam Eccleſia vult eſſe impedimentum dirimens.

Et reverà non poſſe validè contrahere poſt Baptiſmum, videtur manifeſtè deciſum ab Innoc. III. cap. fin. de Divortijs, ibi: *Ne tales ſi-*

An hæc probationes convincant intentum, Ariſt.

Henri-
quez.

III.
Affinitas eſt amicitia quodammodo naturalis.

An copula conjugalis ſit naturale principium affinitatis.

III.
Diſtincta ſunt affinitas & impedimentum affinitatis.

III.
Infideles affines poſſunt
ibi

Baptismum
nequeunt
contrahere
ex c. fm.
de Divort.

bi de cetero, postquam ad fidem venerint, copulent prohibentes. Loquitur Pontifex de ijs, qui tempore infidelitatis contraxerunt Matrimonium cum relictis fratrum, quæ sunt affines in primo gradu lineæ transversalis, & concedit, ut Matrimonij sic contractis utantur; prohibet autem, ne post Baptismum contrahant quia nimirum contractus foret invalidus, ut constat ex dictis.

Probat ex
Sanchez.

Atque rursùm probatur ex Sanchio sup. n. 5. Quia cum talis affinitas sit vinculum quoddam naturale, oritur tempore infidelitatis: naturalia enim sunt eadem apud omnes, sive fideles, sive infideles, nec per Baptismum tolluntur. Cum ergò post Baptismum maneat illi affines, & subdantur legibus Ecclesiæ, irritantis Matrimonium intra quartum affinitatis gradum, non poterunt tunc validè contrahere. Quamvis validum esset Matrimonium, si tempore infidelitatis contraxissent. Quia affinitas illa non dirimit jure naturali Matrimonium, sed solo Ecclesiastico, à quo illi exempti sunt.

117.
Prima pars
Conclus. est
communis.

Igitur prima pars Conclus. satis certa est, eo semper salvo, ut affinitas ex copula conjugali orta, sit quidpiam naturale instar consanguinitatis. Et siquidem affinitas orta ex copula fornicaria foret & ipsa quid naturale, instar consanguinitatis, secunda quoque pars Conclus. scilicet infidelem post Baptismum invalidè contrahere cum fore concubinæ, æquè certa foret; at quia incertum est, an sit quid naturale, pluribus asserentibus esse Ecclesiæ inventum; ideò etiam incerta est secunda pars Conclus. & negatur à Sanchio sup. n. 11. Quia, inquit, cum ea affinitas non sit vinculum naturale, & subinde non contrahatur tempore infidelitatis; nil est, quod post Baptismum impediatur Matrimonium inter illum infidelem & consanguineam mulieris, antè Baptismum fornicariæ cognitæ. Ita Sanchez.

Secundam
partem ne-
gat Sanchez.

118.
Fundamen-
tum negan-
di rejicitur.

Nos Conclus. 1. probavimus, etiam ex copula fornicaria contrahi vinculum naturale affinitatis, cum etiam in ea reperiatur carnis unitas, & conjunctio ad eandem generationem, non minus, quàm in copula conjugali, quæ unitas carnis est causa naturalis amicitiae. Videantur ibi dicta.

Multiplex
responsio
Navarri ad
l. 4. Cod.
de Nupt.

Nota autem, quòd ad l. 4. Cod. de Nuptiis: *Liberti concubinas parentum suorum, uxores ducere non possunt*, quam eò loci adduximus pro hac sententia, variè respondeat Navarr. lib. 4. Confil. in 1. edit. tit. de Sponfal. confil. 7. n. 6. & 7. in 2. edit. tit. de Consang. confil. 12. n. 5. volens ostendere, ipsam non concludere intantum.

119.
Prima.

Primò ergò ait: Non habet, inter filium, & concubinam patris, non posse consistere Matrimonium, ratione affinitatis; sed ratione prohibitionis, quæ propter honestatem lex Romana id prohibuit, sicut & inter alios multos, ut videre est per totum titulum ff. de Ritu nuptiarum, in quem intellectum inclinat Glossa in §. *Ad fines*, l. *Non facile*, ff. de Gradibus, si satis perpendatur.

Anvisa

Ecce Glossa, satis eam perpendite. Verb-

Per nuptias, sic inquit; *Licitas*, ut inf. c. ad. l. §. Sciendum: sed secundum Canones, etiam per fornicationem, & secundum Azor. etiam secundum leges, quoad prohibitionem nuptiarum contrahitur affinitas sine nuptijs, ut sup. de Ritu nupt. l. & nihil.

Contrahitur, inquit, affinitas sine nuptijs, quoad prohibitionem nuptiarum. Planè ergò ratione prohibitionis, & non ratione affinitatis nequit Matrimonium consistere. Nego Consequentiam; nam prohibitio facta est ratione affinitatis, scilicet propter honestatem seu reverentiam, quæ debetur affinis.

Videamus quid dicat Gloss. in d. l. *Liberti*. In primis summarium ejus ita sonat: *Per concubinatum, & illicitum coitum contrahitur affinitas: unde ejus adfines prohibentur Matrimonio copulari.* Baldus.

Prohibentur, inquam, propter contractam adfinitatem, teste Gloss. ibi verb: *Non possunt: Propter, inquit, adfinitatem.* Et prosequitur dicens: *Sed certè contra, non videtur adfinitas, cum dicatur adfinitas, regularitas personarum ex nuptijs conjunctarum, omni carens parentela: at hac non provenit ex nuptijs; sed certè sic impeditur Matrimonium propter illicitam conjunctionem, sicut per adfinitatem, & sic est hic illicita conjunctio, ut ff. eod. l. Semper. Sed & hic potest dici adfinitas, ut 35. q. 3. c. De incestis.*

Hæc Glossa magis favet Navarro; quia licet admittat adfinitatem, non tamen ex lege civili seu Romana, sed ex jure Ecclesiastico, quam adfinitatem Navarrus non negat.

Interim responderi posset: hanc Glossam non negare omnem adfinitatem, sed eam tantum, de qua loquitur l. *Non facile*, ff. de Gradibus, quæ habeat omnes effectus civiles veræ adfinitatis, ut successionem & similes, ut diximus Conclus. 1. in explicatione d. l. *Non facile*. Atque hæc de prima responsione Navarri.

Respondet secundò: Apud Romanos non erat illicitus concubinatus, ut habet expressè textus in l. *In concubinatu*, ff. de Concub. & consequenter ibi non intervenit coitus, lege Romanâ illicitus; & ita ad summum solum probare posset, ex concubinatu induci adfinitatem, qui non contingit in casu proposito; sed quidam coitus illicitus vagus, qui nullo jure Romano Ethnico, nec veteris testamenti, probatur impedire Matrimonium.

Hæc responsio melior est; nihilominus non plenè satisfacit; neque enim prohibetur Matrimonium eum concubina patris, quia concubinatus non est lege Romanâ prohibitus: sed quia ducentes concubinas patrum, minus religiofam & probabilem rem facere videntur, eò quòd ex copula oriatur affinitas, sive reverentia quædam debita concubinæ, idcirco quòd sit facta una caro cum patre. Quæ certè ratio locum obtinet, etiam in coitu vago, & secundum leges Romanas illicito.

Fateor, per d. l. *Liberti*, seu, *Liberti*, non satis probatur, fuisse prohibitum Matrimonium filij cum alijs mulieribus, quas vago concubitu co-

veat Gloss.
d. c. Non
facile.

120.
Ma. is fa-
ver Gloss. d.
l. Liberti.

121.
Resp. ad
eam.

Secunda re-
sponsio Na-
var. ad A.
l. 4.

122.
Responditur.

123.
Tertium re-
sponsio Na-
var. rejici-
tur.

rum parentes cognoverant, aut etiam nullos cognatos posse conjugari Matrimonio cum concubinis suorum cognatorum (quæ est tertia responsio Navari) sed quid tum? Nam ad nostrum propositum sufficit, ut inter eos oriatur adfinitas, sive impediatur Matrimonium, sive non; quippe admittimus, adfinitatem jure naturæ non impedire Matrimonium; cum quo tamen stat, quod ex copula illicita, seu non conjugali, oriatur vera adfinitas, quæ sit naturale vinculum amicitiae, etsi sine lege superaddita non impediatur Matrimonium. Et ad hoc solum probandum adducta fuit d. lex *Liberti*, in qua, propter adfinitatem ortam naturaliter ex copula, prohibetur Matrimonium filij cum concubina patris.

Igitur ex hypothesi, quod ex copula fornicaria naturaliter proveniat aliqua adfinitas, tam certum erit non valere Matrimonium infidelis, jam conversi, cum sorore concubinæ, atque non valere cum sorore uxoris.

124. Quinimò sunt Nonnulli, qui licet negent, *Probat* adfinitatem ex copula fornicaria esse quid naturale; equidem affirmant, non valere Matrimonium cum sorore concubinæ. Et probant: quia licet hæc adfinitas non sit naturalis: at ille post Baptismum subditur legibus Ecclesiæ, irritantibus Matrimonium in eo adfinitatis gradu.

Confirmatur. Et confirmatur: quia sicut potest infidelis inire Matrimonium cum consanguinea in secundo, & ulterioribus gradibus: at post Baptismum nequit, impediendo lege Ecclesiastica, cui jam subjacet: ita potest tempore infidelitatis valide contrahere cum facta sibi affini per fornicationem; at factus fidelis nequibit.

Alia probatur. Tandem: quia crimen tempore infidelitatis admissum, nempe machinatio in mortem viri uxoris fidelis, ipsa insidiante, non impedit Matrimonium eo infidelitatis tempore; at impedit post Baptismum, ut habetur c. 1. de Convers. infidelium. Ergo idem dicendum est de impedimento adfinitatis. Hæc illi.

125. Quæ nobis non probantur, uti nec Sanchio sup. n. 11. Unde ad ultimum respondet: Ecclesia in eo casu non impedivit directè infidelem, sed mulierem fidelem, in quam jurisdictionem habebat, ne illi infideli post Baptismum nubat. Quod idem poterat statuere in nostro casu, at id non statuit. Sic ille.

Et merito id non statuit: quia in priori casu mulier fidelis graviter peccaverat, insidiando vitæ viri sui, & ideo in pœnam delicti admissi, justè inhabilitatur ad contrahendum Matrimonium cum infideli post ejus conversionem, imò etiam tempore infidelitatis. Puto enim, quod, si Pontifex per possibile, vel impossibile, dispenseret tali casu in impedimento disparis cultus, Matrimonium equidem non valeret, propter impedimentum criminis. At verò in nostro casu, valeret fortè Matrimonium, tempore infidelitatis contractum, nisi obstaret impedimentum disparis cultus. Quippe soror concubinæ nil deliquit, propter quod Ecclesia eam redderet inhabilem, & concubinarium non potuit reddere inhabilem, quia non erat ipsi subjectus.

Ad primum argumentum respondetur: nil esse, quod post Baptismum impediatur Matrimonium inter illum infidelem, & consanguineam mulieris, antè Baptismum fornicariæ cognatæ. Nisi dicas, adfinitatem, quæ infidelitatis tempore orta non est, suboriri post Baptismum. An autem id possit dici, infra videbimus.

Ad confirmationem dicitur: consanguinitas est quid naturale, & proinde orta est tempore infidelitatis, & cum maneat post Baptismum, impediatur tunc. At adfinitas ex fornicatione non est tunc orta. Ita Sanchez.

Sed oppositum videntur supponere Adversarij in sua confirmatione, cum dicunt. *Ita potest tempore infidelitatis valide contrahere cum facta sibi affini per fornicationem.*

Planè sic dicunt; sed sibi ipsis videntur contradicere; quia supponunt, adfinitatem istam non esse quid naturale; quomodo ergo tempore infidelitatis orta? Præsertim, si etiam soror concubinæ sit infidelis. Nam si fidelis, major potest esse difficultas, de qua statim. Prius examinemus, an possit oriri tempore infidelitatis, tamen non sit aliquid naturale.

Et videtur quòd sic: quia sicut lex Ecclesiastica induxit adfinitatem ex copula fornicaria; sic indidem inducere eam potuit jus civile. Et fortè jure Romano Ethnico inducta fuit, ut patet ex antè dictis.

Nam inventam fuisse per Ecclesiam, non aliunde probatur, quam ex Decretis, in quibus Matrimonium inter filium, & concubinam patris prohibetur. Sed etiam reperitur lex Romana, per quam ejusmodi Matrimonium prohibetur, ut superius ostendimus; ergo &c. Vel si dixeris, legem illam Romanam supposuisse adfinitatem naturaliter exortam; ego etiam dicam, Decreta Ecclesiastica id ipsum supposuisse.

Jam sic: ponamus infideles aliquos subiectos isti legi Romanæ, nonne antè Baptismum vererant affines? Perveniant ad Baptismum; putas, quòd valerent eorum Matrimonium? Noli putare: quippe licet lex Romana amplius eos non obliget quoad istud punctum; nunc equidem per Baptismum subjiciuntur legibus Ecclesiasticis, quæ hujusmodi Matrimonium dirimunt. Igitur fieri posset, ut tempore infidelitatis aliqui contraherent adfinitatem, estò adfinitas non foret quid naturale.

Ex hypothesi autem, quòd lege civili non sit inducta adfinitas, & quòd nihil sit naturale, sequitur, eam non fuisse contractam tempore infidelitatis, saltem quando utraq; pars fuit infidelis; adeoque, post Baptismum susceptum posse valide contrahere, quia reverà non sunt affines. Quia, ut bene notat Navar. sup. n. 7. adfinitas nascitur ex copula, & non ex Baptismo, & ita si ex copula præcedente Baptismum non fuit nata adfinitas, non potest nasci per Baptismum sequentem. Jam autem, ut ait Navar. ibidem n. 6. Non enim potest inesse qualitas, l. Si seruum, s. 1. ff. de Action. empt. ergo ei, quæ non est adfinitas, non potest adijci qualitas

126. *Solutio prioris arg.*127. *Resp. ad confirmationem, nem. ex Sanchez.*128. *An adfinitas possit oriri tempore infidelitatis.*129. *Ostenditur modus, quo id fieri possit.*130. *Quomodo id fieri non queat.*

qualitas impediens Matrimonium.

Oppugnat autem Navar. eos, qui dicunt, quod licet ex coitu illicito non oriatur affinitas, impediens jure naturali, nec Divino, nec Romano Ethnico, tamen ille coitus illicitus producit post Baptismum affinitatem impediendam, & dirimentem Matrimonium. Qui verò illi sint, qui hoc dicunt, non loquitur.

Sanchez sup. n. 10. duos tantum adducit; Veracruz 1. part. Speculi art. 50. Conclus. 3. & 4. & Vegam 2. to. Sum. c. 34. cas. 124. ubi quærit hic Auctor; an si infidelis cognoverit aliquam infidelem, postea conversus ad fidem, possit validè contrahere cum ejus consanguinea in secundo gradu? Et respondet, quod non. Quod autem loquatur de copula fornicaria, patet ex eo, quod adducat Trident. Sess. 24. cap. 4. ubi restringit affinitatem ex copula fornicaria ad secundum gradum.

123. Porro utrum doceat, ex copula fornicaria non oriri affinitatem impediendam jure naturali, nec Divino, nec Romano, mihi non constat. Atque ut doceret, adhuc non efficaciter eum impugnat Navar. dummodò admittat, oriri jure naturali, aut Divino vel Romano Ethnico, veram affinitatem. Falsò namque dicitur, quod omnis vera affinitas impediatur Matrimonium, ut patet in affinitate ex copula conjugali ultra quartum gradum, quæ, etiam secundum Sanchez, est vera affinitas, licet de facto amplius non impediatur Matrimonium; & consimiliter datur vera consanguinitas, quæ communi calculo non impedit Matrimonium.

Quidquid sit de mente istorum Auctorum; nisi ea fuerit, quæ jam est explicata, scilicet, quod antè Baptismum nulla fuerit exorta affinitas, & post Baptismum prius oriatur sine nova copula, immeritò oppugnatur à Navarro, Sanchio, & alijs Doctoribus. An autem talis fuerit, relinquo alijs ulterius examinandum.

124. Ego hic examino, cur superius dictum sit: Saltem quando utraque pars (id est, concubinaris, & soror concubinæ) fuit infidelis. Respondetur: quia si concubinaris fuit fidelis, contraxit, secundum Sanchium sup. n. 12. affinitatem cum sorore infideli, ita ut eam jam conversam validè nequeat ducere, attentà consuetudine Ecclesiæ, quæ habet, fidelem fornicantem cum foemina fidei, contrahere affinitatem cum sorore, quæ post multum temporis spatium nascitur ex parentibus istius foemine, quæ non potest contrahi statim ac soror illa in lucem editur, sed cum baptizatur, & si diu non baptizetur, non oriatur antè Baptismum: quia soror illa non subjacet legibus Ecclesiæ, donec baptizetur.

125. Et idè existimo (inquit Sanchez) quando alter ex fornicantibus est fidelis, cum contrahere per illam copulam affinitatem cum consanguineis alterius fidelibus statim, cum infidelibus autem quandocumque baptizati fuerint, & idè inter fidelem illum cum eis non posse consistere Matrimonium. Quia fidelis ille tempore copulæ subjacet legi Ecclesiæ, statuenti, ex ea copula oriri affinitatem cum consanguineis

alterius, quandocumque nati fuerint & baptizati, ut ipsius Ecclesiæ consuetudo legem illam explicat, ut probat exemplum adductum. Quod nec lex Ecclesiastica, nec consuetudo habent in contrahenda cognatione spirituali, quando tempore Baptismi collati alterum extremum incapax erat. Et cum hæc affinitas sit ex mero Ecclesiæ statuto, non est mensuranda instar aliarum relationum, quæ ex rei natura confurgunt, sed ut Ecclesia statuit.

At infidelis, cum qua fidelis est fornicatus, nec tunc, nec post Baptismum contrahet affinitatem cum consanguineis fidelis: quia tempore quo erat contrahenda, non subjacebat legibus Ecclesiæ: & nullibi statutum extat, ut post Baptismum convalescat. Absque dubio autem fidelis, habens rem cum infideli habente sororem fidelem, contrahit affinitatem cum sorore infideli: quia tunc utrumque extremum subjacet legibus Ecclesiæ. Hæc ille.

Ex quibus n. 13. infert: fidelem cognoscen- tem carnaliter infidelem, si illa infidelis, postea facta fidelis, concipiat ex alio filiam & baptizetur, contrahere affinitatem cum illa filia, & idem, si adhuc mater permanens in infidelitate pareret illam filiam, & postea filia baptizaretur. Quia satis est ad affinitatem contrahendam, alterum ex fornicantibus, qui illam contracturus est, fidelem esse, & consanguineum alterius, cum quo contrahenda est, vel tunc esse fidelem, vel post effici. Ita Sanchez.

Dicit aliquis: ergò etiam satis est ad contrahendam affinitatem, consanguineum, qui eam contracturus est, esse fidelem, & fornicantes, cum quibus contrahenda est, vel tunc esse fideles, vel post effici. Quæ enim ratio disparitatis? An fortè, quia in hoc casu post Baptismum convalesceret affinitas, quod nullibi statutum extat? Sed etiam in priori casu simili modo convalescit; nam consanguineus eo tempore, quo contrahenda erat affinitas, non subjacebat legibus Ecclesiæ, atque adeò non poterat eam contrahere, & tamen post Baptismum est affinis.

Planè, inquis; sed hoc idè, quia antè à fidei fornicante contracta erat affinitas cum consanguineo, qui tunc esset fidelis vel post efficeretur.

Contrà, idè dicam in secundo casu, scilicet consanguineum fidelem affinitatem contraxisse cum fornicante, qui tunc esset fidelis, vel post efficeretur: neque enim affinitas magis afficit fornicantem, quàm consanguineum, sed æqualiter utrumque respicit. Quæ ergò ratio disparitatis?

Voluntas, inquis, Ecclesiæ, quæ unum statuit, & non aliud, & voluit oriri affinitatem in fornicante fidei, estò consanguineus esset infidelis, & non in consanguineo fidei, quando fornicans esset infidelis, ut patet in exemplo super allato.

Respondetur: exemplum illud solum probare, ita fieri in uno casu. Cumque sit eadem ratio, vel assignetur diversa, idè videtur sentiendum esse in alio casu, nisi opposita voluntas Ecclesiæ obstat.

Dices: cum affinitas sit aliqua relatio, requirit utrumque extremum esse capax, nisi aliud ab Ecclesia ordinetur; ac proindè debet con-

122. Quos Navar. hic oppugnet.

Sanchez citat Veracru- z, & Vegam.

123. An verè.

124. Quia si una pars tantum fuerit infidelis. Sanchez.

125. Existimat Sanchez fidelem contrahere affinitatem.

Secus infidelem.

126. Corollarium ex Sanchio.

Oppugnatur.

127. Instatur.

Responso.

Rejicitur.

128. Objeccio.

stare de voluntate Ecclesie sic ordinantis; patet autem voluntas Ecclesie in uno casu, & non in alio.

Solutur.

Contra: voluntas Ecclesie foret irrationabilis, nisi in utroque casu idem vellet; ergo ex voluntate in uno casu, recte colligitur eadem voluntas in alio casu, vel assignetur aliqua ratio, quae movere potuit Ecclesiam hic, & non ibi.

129^a
Solutio impugnatur.

Assigno rationem; quod fornicans, per actionem illicitam sit causa affinitatis; consanguineus autem merus terminus affinitatis. Cui

illa non satisfacit, quærat meliorem; vel dicat nobiscum, affinitatem ex copula fornicaria esse quid naturale, atque adeo oriri etiam inter infideles, quamvis Matrimonium non dirimat, nisi post Baptismum, eo modo, quo dirimit consanguinitas, contracta tempore infidelitatis.

Sed nunquid etiam publica honestas, quæ oritur ex Matrimonio rato, eodem modo dirimit? Responsio patebit ex dicendis Sectione sequenti.

S E C T I O VII

D E

I M P E D I M E N T O P U B L I C Æ

H O N E S T A T I S.

1.
Quid sit publica honestas, ex D. Tho.

Ominatur hoc impedimentum in jure, *Iustitia publica honestas*; sed expeditius apud Doctores dicitur, *Publica honestas*, & interdum etiam simpliciter, *Honestas*. Estque, secundum D. Tho. 4.

dist. 41. q. un. a. 1. quæstiuncula 4. in corpore, *Propinquitas ex sponsalibus proveniens, robur trahens ab Ecclesia institutione, propter ejus honestatem.*

Est potius descriptio, quam quidditativa ratio, ex Perez.

Quæ potius est descriptio, ut notat Perez hic disp. 32. sect. 1. n. 1. quàm quidditativa & adæquata ratio. Nam in primis non est adæquata; quia solum convenit publicæ honestati, ortæ ex sponsalibus, cum tamen illa æquè consurgat ex Matrimonio rato.

Præterea exprimit causam efficientem, quæ est Ecclesie institutio, ad denotandum, hoc impedimentum solo jure Ecclesiastico introductum esse.

Denique ponitur, propter honestatem ejus, ad exprimendam causam, ob quam Ecclesia hoc statuit impedimentum. Quia nimirum æquum & consonum honestati Ecclesie est, ut propter inchoationem Matrimonij, quæ in sponsalibus reperitur, consanguineis alterius sponsi prohibeatur Matrimonium cum altero. Hæc ille.

2.
Quæ sit ratio ejus quidditativa, juxta eundem Auct.

Inquiris: quæ ergo ratio quidditativa & adæquata? Respondet Perezius: Aptius publica honestas in communi, prout abstrahit ab ea, quæ ex sponsalibus de futuro consurgit & ab ea, quæ ex Matrimonio rato oritur, sic definienda est. *Propinquitas* ex verbis sponforum proveniens. Dicitur: *Propinquitas*, seu, quod idem est, conjunctio; quo denotatur convenientia, quam habet cum affinitate. Dicitur: *Ex sponforum verbis proveniens*, ut explicetur propria ejus

ratio, quæ differt ab affinitate. Hæc enim sine conjunctione, seu copula carnali consurgere non potest, illa verò solis verbis perficitur. Ita Mart. Perez.

Verum enimverò neque hæc definitio videtur esse adæquata, si prior non sit adæquata; nam accipiendo verba in stricta significatione, solum convenit honestati ortæ ex sponsalibus; quippè ly *sponsus* propriissimè loquendo, & in communi ac rigorosiori usu, accipitur pro sponso de futuro, sicut ly *sponsalia*, pro sponsalibus de futuro, ut ipse Perez ibidem fatetur, dicens:

Respondeo; etiam nuptos per verba de præfenti, sine ulla Matrimonij consummatione, dici in jure sponfos. Quàmplurimi enim sunt textus, qui in eo sensu usurpant sponsalium & sponforum nomen, tametsi in usu communi ac rigorosiori, nomen sponsalium soleat sumi, non pro Matrimonio rato, sed pro ipsa promissione mutua viri & femine de contrahendo invicem Matrimonio, & sponsi soleant dici ipsi promissi. Hæc ille.

Si ergo descriptio Doct. Angel. idè est inadæquata, quia utitur nomine sponsalium, etiam definitio Perezij erit inadæquata, quia utitur nomine sponforum. Erit autem adæquata, si dicatur: est propinquitas quædam seu conjunctio proveniens ex Matrimonio rato non consummato, vel ex sponsalibus celebratis per verba de futuro.

Duplex igitur est honestas; una, quæ oritur ex Matrimonio rato nondum consummato; altera, quæ provenit ex sponsalibus de futuro: De quibus sigillatim hic tractandum est; quia licet in aliquibus convenient, in alijs tamen differunt, ut patebit ex dicendis in dicursu hujus Sectionis. Incipiamus à principaliori, pro qua Dico primò:

CON-

3.
An reverè talis sit.

4.
Non videtur esse magis adæquata, quàm prior.

Duplex est hic honestas.